

Merkingarroynd av toski

PETUR STEINGRUND,
FISKIRANNSÓKNARSTOVAN

Í tíðarskeiðnum 6.-20. október 1997 vórðu umleið 4000 toskar merktir á føroyska landgrunninum, javnt býttir millum økini norðanfyrir, vestanfyrir, sunnanfyrir og eystanfyrir. Merkinir eru gul við einum lepa inni og eru fest framan fyri fremstu ryggfjøður (sí Mynd 1). Eisini vórðu 88 toskar norðanfyrir merktir

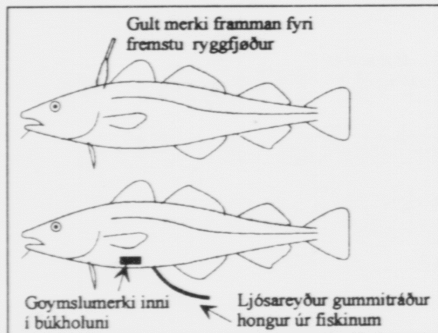
við goymslumerkjum (data-merkjum). Tey vórðu opererað inn í búkholum. Úr búkinum á teimum fiskunum hongur ein ljósareyður gummitráður (sí Mynd 1). Goymslumerkini skráseta klokktíð, temperatur, dýpi og hvussu fiskurin hellir (um høvdið vendir upp ella niður). Tað gevur okkum vitan um, hvussu ferðingin er upp og niður í sjónum. Goymslumerkið má ikki frýstast.

- Positióin
- Fiskidag
- Longd á fiski (rundað niður til fyrsta heila cm)
- Vekt (viðmerkið um tað er krudv ella ókrudv vekt)
- Nytrur (vit eru takksamir, um tær eisini verða sendar við)

Konvoluttar, sum hesir upplýsingar kunnu skrivast á, verða um stutta tíð sendir til skip og landingarstöð. Finnarin skal skriva upplýsingarnar á konvoluttin, koyra merkið og møgular nytrur í konvoluttin og koyra konvoluttin í ein postkassa ella lata hann inn, har landað verður. Móttakarinn rindar postgjald. Um tað ikki liggur fyri at gera hetta, ber til at ringja til Fiskirannsóknarstovuna og boða frá, soleiðis at vit kunnu koma eftir merkinum.

Finningarløn verður latin sum víst í Talvu 1. Fiskirannsóknarstovan skipar fyri einum lutakasti millum

teirra, sum hava sent merkið inn. Vinningurin er 10.000 skattafríar krónur. Fyri hvørt vanligt merki, sum verður latið inn, fáast 40 kr og 1 nummar í lutakastinum. Vit eru fegin um at fáa heilar fiskar við merkinum sitandi á, og geva tá 40 kr og 3 nummur í lutakastinum. Eingin skal tó halda seg aftur í at lata merkið inn, um tað ikki liggur fyri at lata heilar fiskar inn. Fyri eitt goymslumerki fáast 100 kr og 1 nummar í lutakastinum. Vit vilja sera gjarna fáa heilar fiskar aftur, sum eru merktir við goymslumerki, og geva tá 300 kr og 3 nummur í lutakastinum. Fiskurin má tó ikki vera skorin í búkin á nakran hátt, tí kanningar skulu gerast av innvølunum. Sum nevnt áður hava fiskar við goymslumerki ein ljósareyðan gummitráð hangandi úr búkinum. Fiskurin má ikki vera frýstur, tí goymslumerkið kann fáa skaða av tí.

Mynd 1. Toskar merktir við vanligum merkjum (ovari toskur) og við goymslumerkjum (niðari toskur)

Heitt verður á allar fiskimenn og fiskakeyparar um at senda merkinir inn til Fiskirannsóknarstovuna.

Nóatún, Postboks 3051, FR-110 Tórshavn. Alneyðugt er at geva upplýsingar um:

Talva 1.

Finningarløn fyri vanlig merkir og goymslumerkir.

Slag av merki	Einans merkið latið inn	Merkið og fiskurin latin inn
Vanligt merki	40 kr + 1 lutaseðil	40 kr + 3 lutaseðlar
Goymslumerki	100 kr + 1 lutaseðil	300 kr + 3 lutaseðlar

Samráðingar um fiskiskapin eftir norðurhavssild í 1998:

Sildin møguliga at gýta í føroyskum sjógvi

Samráðingar um fiskiskapin eftir norðurhavssild í 1998 vóru í Oslo tann 28. oktober 1998 millum strandalondini Russland, Noreg, ES, Føroyar og Island.

Grundað á tilmæli frá ICES um at minka veiduna frá 1,5 mió. til 1,2 mió. tons ella 20% samtyktu strandalondini, at heildarveidan fyri 1998 ikki skal fara upp um 1,3 mió. tons. Hetta er ein niðurskurður uppá 13% í veiduni. Heildarkvoturnar til strandalondini eru sostatt 13% minni enn í 1997, lutfallið er óbroytt og er býtið millum strandalondini soleiðis: ES fær 109.000 tons, Føroyar fáa 71.000 tons, Island fær 202.000 tons, Noreg fær 741.000 tons og Russland fær 177.000 tons.

Strandalondini samtyktu sínámillum avtalur um loyvi at veida inni á økjum um hjá hvørjum øðrum. Hesar avtalur eru tær somu frá 1997 avtalur, tó eru allar veidinegðar 13% minni ávíkavist. Í hesi avtalu kunnu føroysk skip m.a. veida 32.000 tons í norskum sjógvi og við Jan

Mayen, harav 26.000 tons í norskum sjógvi. Noreg fær 32.000 tons í føroyskum sjógvi. Avtalan millum Føroyar og ES inniber, at báðir partar kunnu veida 11.000 tons inni hjá hvørjum øðrum sjógvi. Føroyar lata ES 4.000 tons av síni kvotu og fáa 2.000 tons aftur frá Noreg. Russland kann veida 6.500 tons av síni kvotu í føroyskum sjógvi. Millum Føroyar og Island er avtalan tann sama sum í 1997 við 13% niðurskurði í nøgd.

Partarnir samdust um at seta ein arbeisbólk at kanna og ráðgeva um eina miðal- og langtíðarætlan fyri fiskiskapin eftir norðurhavssild.

Grundað á frágreiðingina frá ICES arbeisbólknum um uppsjóvar fiskasløg á norðurhøvum frá apríl/máí 1998 og ACFM frágreiðingina frá máí 1998 skal oman fyri nevndi arbeisbólkur hjá strandalondunum meta um eina heildarætlan fyri fiskiskapinum eftir norðurhavssild við áherolu á, at heildarveidan verður hildin á einum slíkum støði, at stovnurin

ikkur kemur í vanda.

Arbeisbólkurin skal innan 1. oktober 1998 koma við ráðgeving um eina miðal- og langtíðarætlan fyri fiskiskapin eftir norðurhavssild.

Partarnir samdust um, at samráðingarnar í 1998 verða í Islandi.

Tann ráðgevandi nevndin hjá ICES viðvíkjandi fiskiskapi í norðuratlantshavi, ACFM, viðgjørði norðurhavssildina á fundi í máí í ár. Stovnurin verður mettur at vera oman fyri tað lívfrøðiliga lágmarkið. Stovnsmetingin verður ikki hildin at vera neyv, men kann verða brúkt til at grunda "trendir" í stovninum. Samstundis sum fiskiskapin eftir norðurhavssild hevur tikið seg upp seinastu árin, er veiðutrýstið ógvugt ókt.

Tann sera stóri árgangurin frá 1992 fórði til stóran vøkstur í stovnsstöðini í 1997, men árgangirnir frá 1994 til 1996 verða mettrir at vera litlir. Tí verður ikki framhaldandi vøkstur í stovninum komandi árin, tvørturímóti fer stovnurin at

minka. Verður hildið fram við verandi heildarkvotu (1,5 mill. tons) nøkur ár fram, er sannlíkt, at stovnurin fer niður um lívfrøðiliga lágmarkið upp á 2,5 mill. tons.

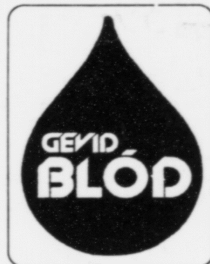
Verandi avtala um fiskiskapin er grundað á, at veiðutrýstið er 0,15. Verður hildið fast við hetta, skuldi veidan í 1998 ikki fara upp um 1,2 mill. tons. ACFM mælti frá at økja um veiðutrýstið á norðurhavssildastovnin. Lagt varð afturat, at partarnir máttu umhuga broytingar í reglugerðini. Veiðutrýstið eigur at verða minkað munandi, so stovnurin ikki minkar niður um lívfrøðiliga lágmarkið orsakað av tí minkandi tilgongdini.

Tað ténir endamálinum hjá Føroyum til fyrirum, um heildarveidan er so lág sum gjørligt og at sildin soleiðis fer at taka upp silt gamla ferðingarmynstur og møguliga kemur at gýta í føroyskum sjógvi. Ein heildarveida uppá 1,3 mió. tons er tó ikki ov stór í eitt ár afturat. Føroyski parturin av hesi heildarkvotu er

óbroyttur í mun til í fjør (5,5%).

Spurningurin um fiskiskapin í altjóða sjógvi kom ikki til viðgerðar á hesum fundinum. NEAFC skal víðgera henda spurning á ársfundinum hjá NEAFC í komandi mánaði. Avtalan millum strandalondini er avgerandi fyri, at NEAFC skal koma at virka sum ein millumtjóða skiparastovnur, har strandalandaavtalan verður tikin inn í NEAFC, sum síðani góðkennir, at strandalondini hava rættin at áseta heildarveidu og býtið millum strandalondini. Hetta er í tráð við altjóða havrætt og samsvarar við ásetingarnar í ST-avtalan um víða ferðandi fiskastovnar. Um eingin avtala hevði verið gjørd í Oslo hesaferð, so hevði tað verið eitt stórt afturstig í umsitingini av norðurhavssildini og framtíðarútlitini fyri NEAFC og harvið møguleika fyri betri umsitingaravtalum um svartkjaft og makrel á norðurhøvum, stendur í tíðindaskrivu frá fiskivinnuumsitingini.

Í føroysku sendinevndini vóru: Kaj P. Mortensen, fiskivinnustjóri (samráðingarleiddari), Andras Kristiansen, fiskivinnufultrúi, Hjalti í Jákupstovu, fiskifrøðingur og Eiler Jacobsen og Jákup Sólstein umboandi ávíkavist Felagið Nótaskip og Føroya Reidarafelag.

Framhald av síðu 4

Hví Múruin ikki er friðaður, er hann ein bygningur, veit Bjørn ikki.

- Ein toft er ein rapað húsgrund, leivdir av húsum ella bygningi. Tað er tað, sum ikki hýkur uppi og næstan er javnt við jørdina. Múruin kann aldrið roknaðst fyrri at vera ein toft, sigur Bjørn á Heygun.

Hann kenir sjálvandi sjónarmiðini hjá fornfrøðingunum, sum halda fast við, at Múruin er eitt jarðfast fornminni og ikki ein bygningur.

Bjørn heldur ikki, at stríðið er tapt, um fornminnisnevndin sigur Múrin vera eina toft, og landsstýrismaðurin fer at lurta eftir tí sjónarmiðnum.

- Tað nýtist ikki vera endaliga orðið í málinum, tí ein umsitingarlig avgerð er ongantíð endalig. Tað ber altíð til at fara í rættin at royna málið, og tað kundi verið áhugavert, sigur Bjørn á Heygun.